

af med at forestaae og bestyre en Industri. Men saaledes som den foreliggende Sag har stillet sig for mig, har jeg ikke havt Driftighed nok til at forelægge en Lov, hvorved Landsstutteriet nu hævedes; jeg har ønsket, at der maatte gives Regjeringen nogen Tid til at tage dette Spørgsmaal under Overveelse, og hvorvidt jeg bør følge den Vej, som den meget ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), anviste, eller lade det komme an paa Rigsdagens Afstemning angaaende dette Punkt, vil jeg nærmere tage under Overveelse.

Jesperfen: Jeg kan i alt Væsentligt henholde mig til, hvad der blev ytret af Rigsdagsmanden for Viborg Amts 1ste Valgkreds (Knudsen) og ligeledes af Rigsdagsmanden for Ribe Amts 1ste Valgkreds (Rosenvorn), navnlig imod de Udtalelser, som fremførtes af Medlemmet for Mariager (A. Hage). Jeg tillod mig forrige Gang at sige, hvad der ikke er blevet modsagt, at vi havde alle andre Landes Exempler af støtte os til. I Danmark var det indtil 1785 paalagt alle Herremænd at holde Stoddingste for ved deres Hjælp at ophjælpe Danmarks Hesteavl. Da dette Forhold blev hævet, tog Staten sig af Stutterivæsenet og udsendte mange udmærkede Hingste, saaledes at Hesteavlen ikke gik tilbage, men snarere fremad; senere gik det derimod tilbage, da den ikke længere udstationerede Hingste, og der blev derfor nedsat en Commission, som udarbejdede den Lov, der senere blev vedtagen af Rigsdagen og sanctioneret den 31te Marts 1852.

Den paagjældende Commission siger Pag. 9, at den paa det Bestemteste maa tilraade, at man vedbliver som hidtil, og den siger ogsaa, hvad man vil kunne see Pag. 23, at man, efter at have forsøgt Fuldblodsheste,ovre ved Viborg begyndte at fremhæve den danske Race; man anstillede Bæddefjøsler, men disse gik uheldige, thi Erfaringen viste ogsaa der, at de Heste, som der var ædelt Blod i, i Reglen vandt Prisen. Man blev derfor kjed deraf og bestemte, at den Sum, der anvendtes derpaa, for Fremtiden skulde anvendes til Anskaffelsen af Hingste af den saakaldte ægte jydsk Race. Det blev bekræftiget i alle Aviser, at Folk, der vare i

Besiddelse af saadanne, kunde finde Afsetning for dem paa en bestemt Dag i Viborg, hvor Commissionen vilde gjøre Indkjøb af de bedste. Paa denne Maade fik man imidlertid kun to Hingste, som rigtignok vare de mindst-flette; men efter saa Lars Forløb var der Ingen, der vilde benytte dem, og den ene blev derfor solgt for 50 Rbd. i en Alder af 9 a 10 Aar. Saaledes faldt dette Forsøg med Opbrætningen af danske Heste uheldigt ud. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) anførte, at de Salg, der vare ffete fra Landsstutteriet, vare uheldige; men jeg maa i den Henseende gjøre opmærksom paa, at man kun folgte Udfætterheste, og som en Følge deraf bleve de mindre godt betalte; det var kun de daarlige, man folgte, men ikke de gode, saa deraf kan man ikke slutte Noget. Han har ogsaa talt om, at Frankrigs Regjering satte mange Penge til ved Hesteopbrætningen; ja, det har den nok ogsaa gjort, det har alle Lande gjort; ja, selv Würtemberg, som har mange udmærkede Heste; men de ere paa anden Maade komne Landene tilgode med rige Kenter. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at foruden de Penge, som Frankrig har givet ud hertil, er der bleven stadig holdt Forelæsninger for Cavalierofficeverne, hvor den Mening blev gjort gjældende, at Halvblodsheste, navnlig Yorkshireracen, var den henfigtsmæssigste og bedste for det franste Cavalleri, som man burde foretrække for alle andre. Der er ogsaa fra en anden Side talt om, at det ikke betalte sig for Staten at have med Hesteavlens Forbedring at gjøre; jeg veed, som sagt, meget godt, at det ikke directe har betalt sig for Staten, og det kan der heller ikke være Tale om; hvis, det directe kunde betale sig, saa vilde vistnok mange Private give sig af dermed. Jeg tror imidlertid, at jeg, da jeg forrige Gang havde Ordet, ytrede, at det vistnok indirecte havde betalt sig, idet der nemlig ved Afsetningen af 10 til 15000 Heste er en stor Forskjel, om man faaer 50 a 100 Rbd. pr. Stk. eller 200 Rbd. og mere pr. Stk. Der er ogsaa bleven ytret, at man var meget misfornøiet med Stamsstutteriets Heste i enkelte Egne, det vil jeg ei benægte, at der til en enkelt Egn kan være kommet Hingste, som ikke passede for Egnen, men i den Anledning skal jeg gjøre op-